

gorii" fără a se crea condiții adecvate de participare?! — ne gândim la faptul că instrumentul a fost adus de la București pe cheltuiala concurenților).

Nu vom scrie aici o cronică urmînd să cuprindă aproape 200 de paragrafe, număr egal cu numărul concurenților înscrși. Nu vom face nici cronici la micro-concertele și micro-recitalurile susținute în diferite întreprinderi și instituții din oraș și județ, manifestări completînd fericit agenda concursului.

O prezentare generală a manifestării am realizat-o deja — semnalînd aici calități și îmbunătățiri incontestabile — și ea se cere completată prin cîteva cuvinte pe marginea „maiestriei“ cîștigătorului din acest an al muț-rîvnitului trofeu „Lira de aur“; este vorba de pianistul Florin Farkaș, de 14 ani, elev la Liceul „George Enescu“, clasa profesorului Constantin Nițu (profesor care a „dat“ — semnificativ lucru — și pe cîștigătorul de anul trecut de la Suceava, Bogdan Pavlică). Interpretînd în concurs *Variațiuni brîante* de Chopin, *Studiu nr. 49 op. 740* de Czerny și *Fantezia* de Silvestri, Florin Farkaș a demonstrat că se află în posesia unei tehnici instrumentale, bine puse la punct, completîndu-se fericit cu o inteligență vizibilă din arcuirea frazării, din gradările contrastelor presupuse de arhitectonica lucrărilor, cu o fantezie și o sensibilitate care au cucerit publicul sucevean (și, deopotrivă, membrii juriului, condus de conf. univ. Ioan Cheptea). Florin Farkaș are deja datele unei interpretări complexe; sperăm că, în timp, se vor adăuga și cele ale unei viziuni mature a actului muzical, adăugire plauzibilă avînd în vedere incontestabilele sale calități artistice.

Viorel CREȚU

COSTINEȘTI

Zilele Jazzului

Organizată în plin sezon estival la Costinești în frumoasa stațiune unde marea, soarele, tinerețea, muzica și buna dispoziție sînt stăpîne absolute, ediția a VI-a a „Zilelor Jazzului“ a stîrnit interesul unui public eterogen dar numeros, depășînd seară de seară numărul sporit de locuri al amfiteatrului. Reprezentanți ai unor generații și contexte stilistice diferite, muzicienii invitați au contribuit la o eficace propagandă a jazzului de aleasă ținută, a unei muzici cu implicații asupra culturii și sensibilității publicului.

Majoritatea instrumentiștilor, a formațiilor auziate au pregătit pentru Costinești piese inedite, atestînd dorința de înnoire a ideilor și mijloacelor expresive, de șefuire neîntreruptă a tehnicii de execuție. Îi avem în vedere mai întîi pe Ion Baciș jr. și pe membrii cvintetului „Studio“ (Iasi) cărora le-a aparținut, de fapt, conform programării, prima gală de recitaluri. După o apreciată prezență pe scena Festivalului de la Debrecen (Ungaria) spre sfîrșitul lunii iulie, Ion Baciș jr. a prezentat la Costinești un recital de pian solo ce a impresionat prin apelul la cele mai autentice elemente de tehnică instrumentală preuate din istoria stilurilor pianistice și din arsenalul modern — elemente care, integrate organic stilului propriu al pianistului, slujesc ideile melodice. Un melodism ușor romantic, de o pronunțată dar deloc exagerată caofilie și expresivitate, sugerat odată mai mult de touché-ul rafinat. Și dacă în asemenea tip de piese transpare influența benefică a aceluia romantic al avangardei care a fost regretatul Bill Evans, ritmurile pregnante, ostinate, armonia staționară, spiritul viu al blues-ului au amintit uneori un alt creator de stil în jazzul contemporan. Keith Jarrett. Dar, în cazul lui Ion Baciș infuența nu presupune obediența și inteligența și subtilitatea cu care modelul este adaptat

creativității proprii. Echilibrul, muzicalitatea profundă, bunul gust definesc aparițiile muzicale ale tînărului pianist.

Lipsindu-se acum de sofisticatul instrumentar electronic la care a aderat recent, pianistul și coordonatorul cvintetului „Studio“ Romeo Cozma a adaptat noul program elaborat pentru această manifestare la sursele sonore acustice (saxofonul tenor, bateria, percuția, pianul), singurele amplificate fiind ghitară bas și pianul electric. Jazz-rock-ul practic de ieșeni se caracterizează prin pregnanța ritmului impusă de M. Baciș, Florentin Daraban și Bogdan Pîrjol, ce susține prin contrast solo-urile lirice, melodioase, decontractate, rareori izbucnînd în strigăte și distorsiuni sonore ale saxofonului tenor, instrument ce-și găsește în Eugen Amarandei un tot mai apreciat exponent.

O plăcută surpriză a produs recitalul trio-ului alcătuit din Zoltan Boros (pian), Decebal și Ovidiu Bădilă (ghitară amplificată-contrabas). Componența acestui trio de corzi elimină bateria (factor ritmic de neînlocuit în jazzul atîtor decenii, deseori asumîndu-și cu rezultate remarcabile rolul basului acustic în ultimii ani). Cei trei muzicieni bucureșteni și-au ales ca sugestii improvizatorice tocmai teme de Duke Ellington și Charlie Parker (pretabile execuției cu swing), impresionînd prin acuratețea stilistică în abordarea celor doi corifei, prin admirabila omogenitate de grup, prin dialogul strîns dintre basul electric și cel amplificat — proaspătul reușit pe locul doi la examenul de admitere al facultății de matematică bucureșterea care este Decebal Bădilă dovedindu-se din nou un excelent cunoscător al ghitarăi, bun armonist și improvizator cu gust. Pendulînd între ritmul rubato și pulsația intensă susținută, cîntul spontan al lui Zoltan Boros pe propria-i temă „Toamna în orașul meu“ a vădit un jazzman autentic, ce apelează întotdeauna la verificări și veșnic profitabile elemente de structură muzicală tipice jazzului clasic. Sonoritate camerală, ritm incitant, expresivitate, virtuozitate, har al desenului melodic — sînt atributele unuia dintre cele mai reușite recitaluri auziate la Costinești.

Stilurile revolote au resuscitat interes datorită Cvartetului Vocal din Sibiu, cvintetului condus de saxofonistul Garbis Dedeian și ghitaristului Alexandru Andrieș (București). Gospel și blues dar și elemente de tehnică interpretativă și vocală modernă preluate din arsenalul îmbogățit de Bobby McFerrin sau Al. Jarreau, atenție specială acordată modului de emisie a sunetelor, cuvintelor și silabelor în scopul muzicalizării, a ritmizării totale, puternicul caracter de show imprimat de textele, de evoluția scenică a neobositului George David au contribuit la realizarea unui recital-spectacol cu mare priză la public. Și de această dată, aranjamentele sembrate de profesorul Nicolae Ionescu, conducătorul formației, au impus elemente intonaționale și ritmice dificile, alternări rapide de replici improvizate și pasaje de tutti presupunînd temeinica însușire a stilurilor clasice sau moderne, experiența, omogenitatea cvartetului vocal de jazz cu o frumoasă și îndelungată activitate depășînd un deceniu.

Revenit după o absență de un an pe scena de concert, saxofonistul Garbis Dedeian nu a oferit elemente de tehnică și interpretare, care să întrevadă evoluția presupusă. Aceeași impresie a lăsat-o și Alexandru Andrieș, apreciat — totuși, de public — pentru textele de o subtilă ironie ale blues-urilor sale.

Cei optsprezece membri ai bigbandului Casei științei și tehnicii pentru tineret din C. U. Napoca au prezentat un program de jazz-rock ce a atras prin pregnanța ritmică asigurată de Zolt Pop (ghitarist dezinvolt în improvizările cu tentă rock), de Lucian Păiș (experimentatul baterist al trio-ului „Triptic“). De remarcat o mai mare atenție acordată pasajelor improvizatorice, fapt ce nu poate decît să bucure, fiind seamă de vîrsta instrumentiștilor pregătiți cu entuziasm și perseverență de profesorul Ștefan Vannai.

În ideea spectaculozității demersului muzical și scenic a fost gândit recitalul tandemului Harry Tavitian (pian, voce, flaut) — Corneliu Stroe (baterie, eufoniu). Sufletul duo-ului, H. Tavitian eludează genuri și stiluri, apelează la componente artistice arhaice de proveniență diversă (armenească, românească, ebraică, americană), integrează evoluției scenice costumație și mișcare ce vădese — toate — dorința de a sonda zone inedite, de muzică și spectacol, noi conexiuni între blues-free și structuri muzicale opuse, diferite. Este adevărat — spectacolele sale pot șoca, pot enerva, pot provoca refuzul unor muzicieni de a-l valida, punctul de pornire (zonele arhaice) și cel de oprire (free-u) nu se află mereu în viabil contact dar (luate ca întreg) recitalurile Tavitian-Stroe sînt o provocare aruncată ascultătorului de a-și reconsidera referințele muzicale. De a-și clătina obișnuințele, uneori cu violență, alături cu o uimitoare gingășie, cu lirism. De altfel, includerea jazzului în forme de spectacol se practică azi pe diferite meridiane, cel mai cunoscut nume fiind „Art Ensemble of Chicago“, grup incitînd și el controverse dar cu un puternic impact asupra publicului și a teoreticienilor.

Revenind la creația și improvizațiile exclusiv muzicale, s-a remarcat la Costinești forma plenară în care au evoluat Dan Ionescu, Tony Kuhn (ghitară) și Ioan Bota (contrabas) — implicați pînă la identificare spiritului de echipă, muzicii elaborate de Eugen Gordi (baterie). Admirabilul simț al construcției muzicale (pe care l-am comentat în paginile revistei „Muzica“ și cu alte ocazii) susține acum improvizații ce descoperă minuțiozitatea șlefuirii sonorității or ghitarilor, rafinamentul armonicilor, tensiunea subzistînd implicit sau vizibil în fiecare secvență. Corzile amplificate îi portretizează muzical pe cei ce le dau viață: se conturează astfel sonor mobilitatea, excitabilitatea ritmică, melodismul continuu străbătut de fiori și accente dramatice, expresivitatea ardentă a lui Dan Ionescu, ce-si găsesse consonanțe în calmul, obiectivitatea, melodismul aproape ascetic, economicos al lui Tony Kuhn. Urmărind sensibil frazele melodice și impulsurile ritmice, contrabasul lui Ioan Bota — desi retras aparent în umbra dialogului — revelează urechii atente un desen melodic de mare inspirație, aflîndu-și (precum în compoziția cu același titlu) un *alter ego* în cîntul extraverit, cu trăsături romantice, exprimat și prin sunete vibrante, ce conferă un plus de forță emoțională și profunzime muzicală întregului complex sonor. Fiecare sunet al bateriei lui Eugen Gordi este o notă fiecărui frază o frază melodică, acestea intruînd, la rîndul lor, un discurs poetic, un comentariu subtil al replicilor celorlalte instrumente. Toate acumulările tensionale au un sens, o rezolvare spre o nouă frîntură sau frază melodică, conversația celor patru voci fiind o continuă intersanjabilitate de motive și variațiuni ale acestora. Cvartetul Eugen Gordi se află acum în situația de a-și fixa momentul evolutiv în memoria discului. „Electrecord“ ar putea realiza un album discografic de excepție cu înregistrările realizate în acest concert, album care ar revela încă odată valoarea jazzului românesc în context european.

Nu putem încheia fără să menționăm momentul Johnny Răducanu — savuroasa lecție de jazz, măiestra îmbinare de clasic și modern a cîntului său pianistic conturată în liniile melodice și țesătura armonică. Foarte inspirat gestul organizatorilor de a-l sărbători pe muzician cu ocazia împlinirii a cincizeci și cinci de ani de viață, emoționantă manifestarea de simpatie a publicului — moment care a finalizat această ultimă și cea mai reușită ediție a „Zilelor Jazzului“ de la Costinești.

Alexandru VASILIU

O tradițională manifestare artistică: gala de folclor „Tezaur de cîntec și joc românesc“

În stațiunea balneo-climaterică Sărata-Monteoru din județul Buzău s-a desfășurat în perioada 9—17 august 1986 a XI-a ediție a galei folclorice interjudețene „Tezaur de cîntec și joc românesc“, manifestare cultural-artistică tradițională organizată în cadrul Festivalului național „Cîntarea României“ pentru amatorii de spectacole de un asemenea gen și în primul rînd pentru oamenii muncii aflați la odihnă și tratament în această pitorească stațiune, pentru satisfacerea cerințelor estetice-spirituale ale acestora.

Timpe de nouă zile, după amiaza, în orele serii, pe scena în aer liber din grădina de vară anume amenajată au evoluat în prezența unui număr apreciabil de spectatori, deosebit de receptivi, opt ansambluri folclorice din județul Buzău și din alte județe invitate: Argeș, Sibiu, Brașov, Tulcea, fiecare cu specificul și personalitatea sa artistică, ansambluri folclorice de multe ori laureate, distinse cu premii și trofee în diverse confruntări republicane și internaționale.

Ne-au atras atenția prin bogăția și varietatea materialului folcloric utilizat, prin cromatica și frumusețea costumelor (îndeosebi a interpretelor dansatori), prin originalitate și păstrarea în stilul specific zonei reprezentate, ansamblul buzoian „Siriul“, „Plaiurile Mioriței“ din Brașov, „Argeșul“ din Curtea de Argeș și „Sălcioara“ din Babadag — Tulcea, formații omogene în structura lor muzical-coregrafică, bine pregătite sub aspect tehnic-interpretativ, cu serioase preocupări pentru promovarea unui folclor de aleasă autenticitate și bun gust artistic.

Dacă partea coregrafică a spectacolelor, reprezentată prin punerea în scenă, alături de dansul din zonă, a unor suite coregrafice din principalele vetre folclorice ale țării, din care n-au lipsit dansurile de Făgăraș, Maramureș, Suceava, Oltenia și vigurosul și exuberantul „Căluș“ (element eclectic specific ansamblurilor folclorice, pentru înlăturarea monotoniei în spectacol), a adus coeficientul primordial de atractivitate, o notă aparte se cuvine formațiilor instrumentale, tarafurilor și orchestrelor populare prezente în scenă pe toată durata spectacolelor, independent sau ca formulă de acompaniament pentru dansuri sau soliști vocali și instrumentiști. În general acestea au fost bine constituite, în formulele zonelor din care proveneau, pregătite cu grijă și competență profesională de dirijori calificați, între aceștia menționînd pe Niță Dumitru (Buzău), Petre Munteanu (Brașov), Nicolae Marinescu (Babadag) și Ioan Godei (Curtea de Argeș), foarte atenți coordonatori ai spectacolelor.

Soliștii vocali și instrumentiști integrați ansamblurilor, distribuiți în derularea programelor de spectacol pentru varietate de gen și colorit, deosebit de apreciați de public, s-au remarcat în bună parte prin abordarea unor cîntece valoroase, întregind atribuțiile artistice generale ale ansamblurilor folclorice. Cîteva nume din cei peste douăzeci de soliști audiați s-au impus prin valoarea prezenței în spectacol, prin buna orientare în selecția pieselor de repertoriu, prin puritatea și sensibilitatea glasurilor sau a tonului instrumental, prin atitudine și gest, prin muzicalitate și expresie artistică.

Reținem în primul rînd pe Jenica Bercea, o excelentă cîntăreață, posesoarea unui glas de cristal de mare finețe și eleganță, care s-a detașat și prin repertoriul prezentat, original, autentic redat, în stil specific. Voci frumoase au dovedit deasemenea Mioara Popa (Curtea de Argeș), Elena Sandu (Brașov), Ion